

Práňa ŠRÁMEK

Stříbrný vítr pro nejmenší

Sestavila Eva Seemannová

Fráňa ŠRÁMEK

Stříbrný vítr pro nejmenší

Sestavila Eva Seemánková

Ústřední dům lidové umělecké tvořivosti
Praha 1967

Špity, špity, je to tajnost,
mámě ani muk !
Koukej na ni, už se mračí,
já to řeknu nahlas rači :
já jsem, já jsem, já jsem
tátův, mámin kluk !

Krátká hudba, lehká, dětská, přechází do motivu klinkání zvonečku.

Děvčata	Po cestách ke vsi hus kolébání
Hoši	po cestě ke vsi poslední vůz.

Všichni /tiše/	Sebralas klásky.
Olinka	Neřekne máma, že je ta kytká trochu malá ?

Máma má pravdu
a já mám pravdu
o tom, vy, husy,
nic- nevíte.

Pasu a sbírám,
co ještě dělám,
vy na mne, husy,
nepovíte.

Jednou si skočím,
po druhé mlčím,
máma mi říká
paličatá.

Anežka Kubů,
proč právě Kubů,
a proč ne jinak,
husy, husy !

Všichni Nedověje, nedoletí
co jsi větru svěřil.
I kdyby to vítr dones,
kdo by tomu věřil !?

Dívky Větre, větre, tajný posle,
my si rozumíme.

Všichni Lidem řeknem, co se musí,
tobě, o čem sníme.

Krátká hudba, jen několik lehkých akordů.

Hoši Porostou houby, jen co nám naprší,
upeče sen, když není pícka :

Chlapec - sólo vyrost mi naráz na pěkném návrší
domeček jako klícka.

Pařízkem smolně na záspí zavoní,
v zahrádce božím dřevcem,
slétlo se na sad do našich jabloní
vše, co je trochu pěvcem.

Plachetní vítr přistává :

Dívky Co se tu nového u vás děje
nového u vás děje ?

Všichni "Někdo se vrací ze nového výletu
a vše se mu směje."

Malé ztlumení světla na scéně, hudba větší - z lehkého nápěvu přechází zvolna do motivu zimy a vánoc podle fantazie a vkusu režiséra a hudebního improvizátora, který pásmo doprovází. Scéna se opět plně nasvítí současně se ztišením a umlknutím hudby, nyní pracuje se sborem i recitátor-sólista starší.

Recitátor Po sněhu půjdu čistém, bílém
hru v srdci zvonkovou.
Vánoční země je mým cílem.

Všichni malí Až hvězdy vyplovou,
tu budu blízko již.

Recitátor A budu ještě blíž,
až lesní půjdu tmou.

Tu ztichnu tak, jak housle spící,
a malý náhle, dětinný,
a v rukou žmole beranici,
včarován v ticho mýtiny,
tu budu blízko již.

Recitátor a celý
dětský sbor /tiše/

Recitátor sám A budu ještě blíž,
svých slz až přejdu bystřiny.

Všechny děti Mír ovane mne, jak by z chléva,
Recitátor sám v němž vůl a oslík klímají,
Všechny děti světýlka stříknou zprava, leva,
Recitátor sám noc modrá vzlykne šalmají,
Všechny děti tu budu blízko již.

Recitátor sám Ach, jsem tak blízko j
Všechny děti snad pastýři mne poznají...

Recitátor Viděli jste v blízkém sněhu
růženeček dětských stop ?

Všechny děti .	Za sedmerou horou, vodou dřímá ona modrá zem.
Hoši	Za černými jedličkami.
Dívky	Za stříbrnou pastvinou.
Všechny děti	A ty, hvězdo, kráčeš s námi tou půlnoční hodinou.
	Tím je lépe, čím jsi chudší, tím se snáze peláší. Vem ovečku do náručí, k betlémské spěš salaši.
Dívky	Jasná hvězda chvostem míří,
Hoši	pod hvězdou chlív dokořán :
Všechny děti	poklekněme za pastýři, narodil se Kristus Pán.
	Málem jsme však nespátřili v plenkách jeslí robátka. My jsme očí nespustili z přemilého oslátka...
Recitátor	Zjev se, zjev se, kostelíku ! A na kopci za kostelem - věčná hanba na nás padniž, jestli už to nedovedem.
Hoši	Musí býti panderatý. Musí býti paličatý. Třeba by stál za kostelem, nebude to svatý.

Dívky Musí býti krásný, bílý,
 jen promluvit : sladká panno,
Hoši musí býti silný, hrozný,
 mítí pro strach uděláno.

Recitátor Musí to být něco, něco,
 co jen kluci zrobit znají,
 když tu holky stojí kolem
 a krásně se červenají.

 A co, kluci, co říkáte,
 ať je třeba svatý :
 nebude se aspoň dívat
 tady u nás za děvčaty.

Hoši opakují Nebude se aspoň dívat
 tady u nás za děvčaty.

Opětne malé ztlumení světla na scéně, hudba naváže do dříve ukon-
čeného zimního motivu, do ztlumení recitátor jen jako vzpomínko-
vý refrén ... holubčí křídla a orlí
 sen jeho vystřídá, do dálek letě,
 zpívá si, s bezhlavým mluví, za něho horlí,
 všude je znají v bezhlavém světě...

 ... a vzdychne: ach ! Jediné, blažené : ach !

Hudba pokračuje zesílením za stále ztlumeného světla, přechází
do velmi čistého motivu rodného kraje, ztišuje se současně s pl-
ným nasvícením scény.

Všechny děti

Když všichni Češi zpívají,
když zpívá každý české země kout,
jak Český Ráj by mlčet směl,
ten s písní nejvýš musí dolétnout !

Milada

V píseň tě, kraji, proměním,
tvé vánky, stromy, lidi.
Písníčku rolník zasije
a tisíc písní sklídí.

Dušan

Nejvýše, nejvýše kohoutí hlas
a dole pod ním
stodůlka přede, hlaholí úl,
jalůvka teskní a zínčí kovář,
po vršcích jabloní, hrušní
špačkové letí;
a to je ves.

Cesta je z měkoučkých šlápot
po zvířatech,
kocábky kachní a husí
po močnách plují,

Recitátor

a pak je tu ještě paleček v ústech
a ve druhé ruce svěšený prut,
snad celou ves hlídá jen tahle varta,
jen tenhle jediný košiláček :
a to je mír.

Však čtvero pamětnic,
čtvero lip kronikářek,
to také je varta.
V dnech dobrých i ve zlých
bývaly s námi.

Dušan	A zvonička opodál, třeba ji obrost lopuchů, šťovíků lesík,
Recitátor	to také bdící je oko a úzkostný hlas :
Všichni	Od ohně, Bože, nás chraň a krupobití.
Milada	V píseň tě, kraji, proměním, tvé vánky, stromy, lidi.
Všichni	Písničku rolník zasíje a tisíc písní sklídí.
Jedno dítě - nebo více, podle možnosti - zpívá - jen přímý dětský zpěv, ne z magnetofonu :	
	Znám já jeden krásný zámek nedaleko Jičína...
Dívky soprány	Od Humprechta sivého naše píseň letí
Dívky alty	a z té písně pozdrav zní soboteckých dětí -
celý sbor dětí	leť s ním, písní jásavá, přes hory a doly,
Běta	je to pozdrav svobodě ze svobodné školy.
Dívky soprány	My tu máme krásy dost po tom našem kraji,
Dívky alty	v krásy slunci kouzelném naše srdce zrají -
Hoši	my tu máme vzduchu dost,
Celý sbor	nám se volně dýchá
Hoši	a ten volný prsou dech budiž naše pýcha.

Jeden chlapec	Volně dýchat nesměl děd,
Eva	Mý už ale smíme
Celý sbor	a my se to po česku dobře naučíme -
Hoši	hledí na nás s šedých skal staré naše hrady :
Celý sbor	Soboteckých dětí šik vždycky první řady !
Hoši	Nejsou první řady jen kde se bije, střílí,
Celý sbor	volný člověk kráčet chce za jinými cíly -
Irenka	my tu máme lásky dost, přidejte k ní svoji,
Dívky soprány	a svět nový dnes je sen,
Celý sbor	zítra ale stojí.
Dívky soprány	My tu máme lásky dost,
Celý sbor	bohdá i dost síly, bychom to, co milujem, také ubránili -
Hoši	kdyby jednou zahřmělo nad našimi hrady :
Celý sbor dětí	soboteckých dětí šik vždycky v první řady !
Rychlý nástup recitátora, bez hudby, ihned :	
Recitátor	Přiletěli adjutanti meldovat, že už zase rebelanti počínají drancovat.

Uhoď bubeníčku,
uhoď na buben,
že těch rebelantů
šetřit nebude.

Dušan

A to já jsem bubeníček,
tluču rád,
plamen skočil zpod mých víček,
budu bubnovat.

Recitátor

Uhoď, bubeníčku,
uhoď na buben,
že těch rebelantů
šetřit nebude.

Dušan

Pane hejtman, já jen prosím,
kdyby snad
ten můj buben dnes se protrh,
co mám udělat ?

Recitátor

Uhoď, bubeníčku,
uhoď na buben,
že těch rebelantů
šetřit nebude.

Dušan

A když mezi rebelanty
bratry mám,
v sen jich věřím a touž bídu
jako oni proklínám ?

Recitátor

Uhoď, bubeníčku,
uhoď na buben,
že těch rebelantů
šetřit nebude.

Dívky	Paličky se roztančily, začly hrát,
Hoši	jdeme, jdeme, jdeme, jdeme. bratry objímat.
Dívky	Tluče bubeníček, tluče na buben,
Hoši	nehrajem si na vojáky, střílet nebudem.

Závěrečná hudba do plného světla, soubor chvíli stojí,
pak odchod.

- - . - -

